

CIPRIAN SAVIN

**CÂNTAREA PSALTICĂ ROMÂNEASCĂ
ÎN VIZIUNEA CREATOARE
A PĂRINTELUI ARHIDIACON
SEBASTIAN BARBU-BUCUR**

RISOPRINT

Cluj-Napoca

Ciprian Savin

**Cântarea psaltică românească
în viziunea creatoare a Părintelui
Arhidiacon Sebastian Barbu-Bucur**

Editura RISOPRINT
Cluj-Napoca • 2023

Toate drepturile rezervate autorilor & Editurii Risoprint

*Editura **RISOPRINT** este recunoscută de C.N.C.S.*

(Consiliul Național al Cercetării Științifice).

www.risoprint.ro

www.cnscs-uefiscdi.ro

Opiniile exprimate în această carte aparțin autorilor și nu reprezintă punctul de vedere al Editurii Risoprint. Autorii își asumă întreaga responsabilitate pentru forma și conținutul cărții și se obligă să respecte toate legile privind drepturile de autor.

Toate drepturile rezervate. Tipărit în România. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă sub nicio formă, prin niciun mijloc mecanic sau electronic, sau stocată într-o bază de date fără acordul prealabil, în scris, al autorilor.

All rights reserved. Printed in Romania. No part of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the author.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SAVIN, CIPRIAN

Cântarea psaltică românească în viziunea creatoare a
Părintelui Arhidiacon Sebastian Barbu-Bucur /

Ciprian Savin. - Cluj-Napoca : Risoprint, 2023

Conține bibliografie

ISMN 979-0-707666-09-8

ISBN 978-973-53-3024-8

78

Director editură: GHEORGHE POP

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. DANIELA COJOCARU

Facultatea de Arte -Universitatea "Ovidius" Constanța

Conf. univ. dr. IRINA ZAMFIRA DĂNILĂ

Universitatea Națională de Arte "George Enescu" Iași

Prof. univ. dr. LEONARD DUMITRIU

Universitatea Națională de Arte "George Enescu" Iași

Tiparul executat la:

ROPRINT®

400 188 Cluj-Napoca • Str. Cernavodă nr. 5-9

Tel./Fax: **0264-590651** • roprint@roprint.ro

Cuprins

Cuvânt înainte.....	5
Capitolul I - Cercetarea muzicii bizantine în România în a doua jumătate a secolului al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea.....	7
1.1. Cercetarea muzicii bizantine în prima jumătate a secolului al XX-lea.....	7
1.2. Perioada 1948-1965.....	15
1.2.1. Desființarea Academiei de Muzică Religioasă din București.....	15
1.2.2. Uniunea Compozitorilor din Republica Populară Română.....	16
1.2.3. Uniformizarea cântării bisericești.....	18
1.2.4. Decretul nr. 410/1959.....	20
1.3. Perioada 1965-1989 - strategia Partidului comunist de deschidere culturală internațională în context naționalist.....	21
1.3.1. Colecția „Izvoare ale Muzicii Românești”.....	24
1.3.2. Cercetarea muzicii bizantine în cea de a doua jumătate a secolului al XX-lea.....	25
1.4. Reconsiderarea cântării psaltice (1990 - prezent).....	30
Capitolul II - Sebastian Barbu-Bucur - omul și opera.....	35
2.1. Omul.....	35
2.2. Opera.....	41
2.2.1. Muzicologul.....	41
2.2.1.1. <i>Psaltichia rumânească</i> a lui Filotei sin Agăi Jipei.....	45
2.2.1.2. Creația muzicală a lui Mihalache Moldovlahul.....	50
2.2.1.3. Opera muzicală a lui Ghelasie Basarabeanu.....	53
2.2.1.4. <i>Catalogul manuscriselor muzicale românești de la Muntele Athos</i>	56
2.2.2. Profesorul.....	64
2.2.3. Dirijorul.....	68
2.2.4. Compozitorul.....	79

Capitolul III - Creațiile muzicale ale Părintelui Sebastian Barbu-Bucur.....	81
3.1. Considerații generale privind creația componistică.....	81
3.2. Aspecte stilistice în creația muzicală psaltică.....	83
3.2.1. Cântări liturgice	83
3.2.1.1. <i>Heruvicul nr.1</i>, pentru slujba cu arhiereu, glasul VIII.....	83
3.2.1.2. <i>Răspunsurile Mari</i>, glasul V.....	92
3.2.2. Cântări la Vecernie și Utrenie.....	107
3.2.2.1. <i>Doamne strigat-am</i>, glasul I (studiu comparativ).....	107
3.2.2.2. <i>Lumină lină</i>, glasul V.....	118
3.2.2.3. <i>Binecuvântările Învierii</i>, glasul III.....	123
3.2.3. Cântările Vecerniei și Utreniei la praznicele Sfinților români.....	130
3.2.3.1. <i>Troparul Sfântului Dionisie Exiguul</i>, glasul I.....	130
3.2.3.2. <i>Slavă... la Litie</i> la Slujba Sfinților Mucenici Martiri de la Niculițel - Zotic, Atal, Camasie și Filip, glasul V.....	134
3.2.3.3. <i>Slavă... la Litie</i>, la slujba Sfântul Apostol Andrei, glasul VIII.....	140
3.2.3.4. <i>Lumânanda... la Sfântul Mucenic Sava de la Buzău</i>, glasul III.....	144
3.2.3.5. <i>Slavă... la Litie</i>, la slujba Sfinților Cuvioși Ioan Casian și Gherman din Dobrogea, glasul II.....	148
3.3. Creația corală.....	155
3.3.1. <i>Cântecul potirului</i>.....	155
3.3.2. <i>Troparul Sfântului Apostol Andrei</i>, pentru cor mixt.....	164
3.3.3. <i>Pe Tine Te laudăm</i>, pentru cor mixt.....	168
3.4. Trăsături definitorii ale creației componistice.....	171
Concluzii.....	177
Bibliografie.....	181
Anexe.....	190
Anexa 1. Lista lucrărilor de muzicologie.....	190
Anexa 2. Fișa creației componistice.....	200
Anexa 3. Concertele Formației de muzică bizantină <i>Psalmodia</i>.....	204
Anexa 4. Discografia Formației de muzică bizantină <i>Psalmodia</i>.....	207
Anexa 5. Documente. Fotografii. Manuscrise.....	210

Părintele Prof. Dr. Ciprian (Calinic) Savin este absolvent al Facultății de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității "Ovidius" din Constanța - specializările Teologie Pastorală (2011), Artă Sacră (2012) și Muzică religioasă (2017). În 2015 a absolvit cursurile de Master în cadrul aceleiași facultăți - specializarea Teologie practică, iar în 2017 a absolvit cursurile de Master în cadrul Facultății de Arte, specializarea Arta Educației muzicale. Între anii 2015-2020 a urmat cursurile de Doctorat la Universitatea Națională de Arte "George Enescu" din Iași, specializarea Muzicologie. În anul 2021 a obținut titlul științific de Doctor în Muzică, cu Teza de doctorat Cântarea psaltică românească în viziunea creatoare a Părintelui Arhidiacon Sebastian Barbu-Bucur, lucrare elaborată sub îndrumarea Prof. Univ. Dr. Leonard Dumitriu.

În anul 2012 și-a început activitatea didactică ca profesor de Educație Muzicală în învățământul preuniversitar din Constanța. În prezent este profesor titular la Liceul Teoretic "Horia Hulubei" din Măgurele, județul Ilfov.

Autorul a publicat numeroase studii și articole științifice în domeniul Muzicologiei și Pedagogiei muzicale, pe care le-a susținut în cadrul conferințelor și simpozioanelor, atât la nivel național, cât și internațional.

COLECȚIA DE MUSICA

